

BAB I

BUBUKA

1.1 Kasang Tukang Panalungtikan

Sastra mangrupa kagiatan kréatif. Sastra bisa ngawujud hasil kréativitas manusa kalawan diolah ngagunakeun media basa nepi ka ngajanggélék jadi hasil nu éstétis. Nilik kana wanguunna, karya sastra téh dibagi kana tilu wangun nyaéta prosa, puisi, jeung drama. Salah sahiji wangun prosa (lancaran) nyaéta carita pondok atawa carpon. Carpon kaasup karya sastra wanda anyar (modéren), saperti karya sastra lianna kayaning novél. Ditilik tina kamekaranana, carpon ti bihari nepi ka kiwari mekar sacara bébas jeung dinamis. Sabab salaku karya sastra wangun prosa modéren, carpon miboga téma anu leuwih bébas upama dibandingkeun jeung karya sastra séjénna. Carpon-carpon nu sumebar di masarakat bisa ditarima sacara mulus dina kahirupan sastra Sunda, malah nepi ka kiwari mekar kalawan nyugemakeun.

Hiji karya satra teu leupas tina ajén-inajén, upamana ajén budaya, kaagamaan, psikologis, moral jeung ajén lianna. Karya sastra ogé teu leupas tina struktur pangwangunna. Struktur dina karya sastra téh mangrupa corak rakitan (susunan) komponén-komponén karya nepi ka ngahasilkeun wujud karya sastra tur gembleng boga ma’na. Dina prosa upamana, kumaha ngaréka unsur-unsur téma, plot, latar, jeung tokoh nepi ka bisa ngawujud jadi carpon.

Kaayeunakeun karya-karya sastra nu euyeub ku ajén moral mimiti ditaringgalkeun, padahal dina éta karya téh gedé pisan pangaruhna pikeun manusa, luyu jeung nu ditétélakeun ku Haerudin (2014) yén dina karya sastra téh bisa mikanyaho kumaha sikep manusa dina nyanghareupan pasualan sapopoé saperti ékonomi, téhnologi, hukum jeung atikan. Katambah deui kurangna kabiasaan dina numuwuhkeun sikep nu hadé, luyu jeung ajén-ajén nu asalna tina ajaran agama, budaya, atawa falsafah bangsa. Ku kituna perlu tarékah-tarékah anu dilakukeun sacara tuluy-tumuluy, utamana patali jeung pangajaran moral ka barudak generasi panerus, contona ngaliwatan pangajaran sastra. Salah sahiji tarékah patali jeung mekarkeun deui pangajaran moral di sakola, saperti Lena Nilawati Adnan, 2018

ngayakeun panalungtikan ngeunaan ajén moral anu diguar ngagunakeun pamarekan étnopédagogik dina salah sahiji wangun prosa carpon, nu saterusna éta hasil panalungtikan téh dijadikeun bahan pangajaran.

Ieu panalungtikan leuwih museur kana struktural jeung ajén étnopédagogik (moral kamanusaan), dina buku kumpulan carpon *Di antara Tili Jaman* karya Aam Amilia aya 8 judul carpon. Dina unggal carpon téh bisa kapaluruh ajén-ajén hususna ajén moral nu bisa ditepikeun pikeun alternatif bahan ajar dina pangajaran sastra di SMA.

Anapon sababaraha panalungtikan anu medar ngeunaan ajén étnopédagogik jeung struktural karya sastra di antarana skripsi Noni Mulyani (2017) nu judulna “Ulikan Struktural jeung Ajén Étnopédagogik dina Rumpaka Tembang Cianjur Wanda Panambih Karya Mang Bakang Pikeun Bahan Pangajaran Sastra di SMA, skripsi Yogi Permadi (2017) nu judulna “Babandingan Dongéng Dalem Boncél, Malin Kundang, jeung Nini Kudampai pikeun Bahan Pangajaran Maca Dongéng kelas VII di SMP (Ulikan Struktural jeung Étnopédagogik).

Dumasar kana éta hal, can pati réa nu nalungtik kumpulan carpon pikeun dijadikeun bahan pangajaran aprésiasi sastra di SMA. Ku kituna panalungtik milih judul “Kumpulan Carpon *Di antara Tili Jaman* Karya Aam Amilia pikeun Bahan Pangajaran Aprésiasi Sastra di SMA (Ulikan Struktural jeung Ajén Étnopédagogik).”

1.2 Rumusan Masalah

Karya sastra miboga ajén-ajén anu jembar dijerona, di antarana aya ajén agama, ajén sosial, ajén falsafah, ajén budaya, jeung ajén moral. Ieu panalungtikan leuwih museur kana ajén moral nurutkeun oriéntasi étnopédagogik Sunda nu nyangkaruk dina kumpulan carpon *Di antara Tili Jaman* karya Aam Amilia.

Anapon rumusan masalah dina ieu panalungtikan nyaéta:

- a. kumaha struktur carita kumpulan carpon *Di antara Tili Jaman* karya Aam Amilia?

- b. ajén étnopédagogik (moral kamanusaan) naon waé anu nyampak dina kumpulan carpon *Di antara Tilu Jaman* karya Aam Amilia?
- c. kumaha larapna hasil analisis struktur jeung ajén étnopédagogik (moral kamanusaan) dina kumpulan carpon *Di antara Tilu Jaman* pikeun bahan pangajaran aprésiasi sastra di SMA?

1.3 Tujuan Panalungtikan

Luyu jeung masalah nu dipedar, ieu panalungtikan miboga dua tujuan nyaéta tujuan umum jeung tujuan husus.

1.3.1 Tujuan Umum

Tujuan umum tina ieu panalungtikan nyaéta pikeun maluruh ajén étnopédagogik (moral kamanusaan) nu nyangkaruk dina kumpulan carpon *Di antara Tilu Jaman* karya Aam Amilia sarta saterusna ngawanohkeun éta karya ka siswa dina pangajaran aprésiasi sastra di sakola.

1.3.2 Tujuan Husus

Tujuan husus dina ieu panalungtikan nyaéta pikeun nganalisis jeung medar ngeunaan:

- a. ngadéskripsiun struktur carita anu nyoko kana téma carita, fakta carita (galur, karakter, jeung latar) jeung sarana carita (judul jeung puseur implengan) dina kumpulan carpon *Di antara Tilu Jaman* karya Aam Amilia;
- b. ngadéskripsiun ajén étnopédagogik (moral kamanusaan) naon waé anu nyampak dina kumpulan carpon *Di antara Tilu Jaman* karya Aam Amilia;
- c. nyusun hasil analisis struktur carita jeung ajén étnopédagogik (moral kamanusaan) dina kumpulan carpon *Di antara Tilu Jaman* karya Aam Amilia pikeun bahan pangajaran aprésiasi sastra di SMA.

1.4 Mangpaat Panalungtikan

Anapon sababaraha mangpaat tina ieu panalungtikan nyaéta:

1.4.1 Mangpaat Tioritis

Mangpaat tioritis tina ieu panalungtikan nyaéta nambahán kabeungharan ulikan panalungtikan sastra nu maké pamarekan struktur jeung ajén Lena Nilawati Adnan, 2018

étnopédagogik, sarta jadi bahan bacaan jeung babandingan pikeun panalungtikan ka hareupna.

1.4.2 Mangpaat Praktis

Ieu panalungtikan dipiharep miboga mangpaat praktis, di antarana:

- a. pikeun panalungtik, bisa ngajembaran élmu pangaweruh tina paélmuan nu digarap, miboga data hasil panalungtikan ngeunaan struktur jeung ajén étnopédagogik, sangkan kahareupna bisa ditalungtik leuwih nyosok jero.
- b. pikeun masarakat, nambahnan pangaweruh ngeunaan kabeungharan ulikan sastra Sunda maké pamarekan struktur jeung ajén étnopédagogik, sarta beuki ngeuyeuban pangaweruh ngeunaan déskripsi tina kumpulan carpon *Di antara Tilu Jaman* karya Aam Amilia.
- c. pikeun mahasiswa/pelajar, jadi bahan pikeun panalungtikan jeung bisa dijadikeun bahan pustaka dina panalungtikan ka hareupna.
- d. pikeun guru, jadi bahan ajar dina nepikeun materi carpon di SMA dumasar kana KIKD kurikulum 2013.

1.5 Raraga Tulisan

Ieu skripsi disusun jadi lima bab, sakumaha nu dipedar ieu di handap.

Bab 1 magrupa bubuka sarta gambaran umum eusi skripsi, strukturna ngawengku kasang tukang masalah, rumusan masalah, tujuan panalungtikan, mangpaat panalungtikan, sarta raraga tulisan.

Bab 2 nyaéta ulikan tiori atawa landasan tioritis pikeun masalah nu dijieu objék panalungtikan, eusina ngajelaskeun sacara déskriptif tiori-tiori nu dipaké panalungtikan, rujukan séjén nu aya pakaitna jeung panalungtikan sarta panalungtikan saméméhna.

Bab 3 métode panalungtikan nu ngajéntrékeun prosedur panalungtikan, ti mimiti tiori nu dipaké, informasi ngeunaan objék nu ditalungtik, desain panalungtikan, instrumén panalungtikan, tahapan ngumpulkeun, ngolah sarta nganalisis data.

Bab 4 eusina hasil panalungtikan, hasil ngolah jeung nganalisis pikeun ngajawab rumusan masalah ku cara ngadéskripsikeun sacara proporsional.

Bab 5 eusina kacindekan, implikasi jeung rékoméndasi. Réfléksi tina hasil analisis panalungtikan sarta saran pikeun nu nyieun kawijakan atawa nu ngamangpaatkeun hasil panalungtikan.